

JONG GELEERD

IN DIT NUMMER

» Taalfestival voor
pag. 4 kinderen

» Het mysterie van de
pag. 6 darmbacterie

» Cultuur snuiven
pag. 8 met je baby

HOE ZORGEN WE VOOR EEN GOEDE START VOOR OUDER EN KIND?

Op woensdag 13 april was het zover. Na meer dan een jaar voorbereiden was het tijd voor ons live (!) symposium Beginnersgeluk - een goede start voor ouder en kind. Deze dag vol interessante lezingen over de eerste 1000 dagen hebben wij georganiseerd in samenwerking met VSV Samen Nijmegen.

Een goede start

En een goede start, dat was het zeker. Gynaecoloog Martine Hollander begon de dag met een uiterst interessante lezing over traumatische bevallingen. Volgens haar onderzoek ervaart één op de 7 à 10 vrouwen haar bevalling als traumatisch. Een schrikbarend aantal, wat extra aandacht en onderzoek verdient!

Kraamzorg, moedermelk en...

Daarna was het tijd voor de parallelsessies. Een paar daarvan lichten we hier uit. Sandra Solleveld vertelde over Babythuiszorg, een prachtig nieuw programma dat extra steun biedt aan kwetsbare gezinnen

“Eén op de 7 à 10 vrouwen ervaart haar bevalling als traumatisch”

in het eerste jaar na de geboorte. Roseriet Beijers vertelde over de bestanddelen van moedermelk, Manon Krol over haar onderzoek naar de eerste kenmerken van autisme en Nicole Rheinheimer over de effecten van huid-op-huid contact. Marjolein Kleij (Pharos) belichtte een heel ander perspectief: hoe zit het met de vader? Haar interactieve lezing ging over het belang van vaders in de eerste 1000 dagen en hoe het merendeel van de vaders graag meer tijd met hun kinderen zouden doorbrengen.

Herinrichting (geboorte)zorg

Tot slot pleitte professor Ank de Jonge voor meer tijd en vertrouwen in de (geboorte)zorg. Zij liet zien, aan de hand van indrukwekkende cijfers,

hoe belangrijk het is dat dat families zich veilig voelen in de handen van zorgverleners en erop vertrouwen dat zij de zorg krijgen die bij hen past. Hoe kunnen we de zorg zo verlenen, organiseren en financieren dat tijd en vertrouwen centraal komen te staan?

Dank

Met deze lezing kwam ons beginnersgeluk (voorlopig) tot een eind. Onder het genot van een drankje werd de dag feestelijk afgesloten. Wat ons betreft was dit symposium zeker voor herhaling vatbaar!

Wij willen alle sprekers en deelnemers hartelijk bedanken voor hun bijdrage aan deze mooie dag!

VAN ROBOTS TOT TAALSPELLETJES: KLETSKOPPEN 2022

We hebben er twee jaar op moeten wachten maar nu is het eindelijk zo ver. Op 22 mei vindt de volgende editie van het Kletskoppenfestival plaats. Dit is een wetenschapsfestival over taal voor kinderen. Kinderen tussen de twee en twaalf jaar oud, én natuurlijk hun ouders en verzorgers, zijn van harte welkom!

Programma

We hebben weer van alles voor je in petto: nieuwe taalspelletjes, echte experimenten, een spoedcursus vreemde talen... Maar er is ook muziek, een speurtocht en een radioshow. Voor alle leeftijden tussen de 2 en de 12 hebben we een mooi programma samengesteld. Bekijk het overzicht op de pagina hiernaast.

Praktische informatie

Wat: taalfestival voor kinderen (2-12) en hun ouders/verzorgers.

Wanneer: 22 mei 9.30 -16.30

Waar: bibliotheek de Mariënborg, Nijmegen.

Aanmelden?

Aanmelden is niet nodig en de entree is gratis.

ALLE LEEFTIJDEN

- Demonstraties en spelletjes door onderzoekers
- Het Grote Kletskoppenlied
- Word taalheld!

VANAF 2 JAAR

- Muzikale voorstelling *Coco kan het!*
- Meertalige voorleessessies
- Workshop gebarentaal

VANAF 5 JAAR

- Schrijvers Hans en Monique Hagen
- Liedjes maken met Collin Hoeve
- Verhalen vertellen over Spin Anansie

VANAF 8 JAAR

- Ren je rot!
- De Waanzinnige Radioshow
- DigiTaal: robots programmeren

VANAF 10 JAAR

- Speurtocht aliens, robots en geheimtaal
- Maak je eigen Kletskrant
- Spoedcursussen vreemde talen

Voorjaar 2022 - 5

HET MYSTERIE VAN DE DARMBACTERIE

Wist jij dat je ongeveer 1,5 kilogram micro-organismen bij je draagt? Zo bevinden zich bijvoorbeeld bacteriën, schimmels en virussen in je darmen, je mond en op je huid. Samen noemen deze organismen de microbiota.

Darm microbiota

Bij het BRC zijn we met name geïnteresseerd in de darm-microbiota: deze beschermen ons tegen gevaarlijke micro-organismen, vormen ons immuunsysteem en helpen ons voedsel te verteren. De darm-microbiota kunnen zelfs ons denken en de mentale gezondheid

beïnvloeden door te communiceren met ons brein, en kunnen dus een rol spelen in zowel lichamelijke als mentale ziektes.

Ontwikkeling van obesitas

Onlangs hebben wij onderzoek gedaan naar de relatie tussen darm-microbiota en de ontwikkeling van obesitas. Bepaalde darmbacteriën zouden volgens eerder onderzoek mogelijk bijdragen aan deze ziekte.

Wij hebben de darm microbiota van gezonde kinderen in de eerste 12 jaar van hun leven onderzocht. Dit deden we door ontlasting te

verzamelen op een leeftijd van 1, 3 en 4 maanden en op 6, 10 en 12.5 jaar oud. Ook hebben we het BMI in die eerste 12 jaar meermalen gemeten.

De resultaten waren niet eenduidig: bacteriën die uit eerder onderzoek van belang bleken te zijn, bleken bij ons niet samen te hangen met gewichtstoename. Daarentegen vonden we wel andere groepen bacteriën die hier een rol in speelden! Wat deze bacteriën produceren, en of ze inderdaad een rol spelen bij de ontwikkeling van obesitas (en niet slechts gewichtstoename), is nog een vraag voor toekomstig onderzoek.

Mentale processen

Een ander onderzoek ging niet over het fysieke maar over het mentale functioneren. Hier hebben we onderzocht of de darm microbiota invloed hebben op 'executieve functies', dit zijn mentale processen die ons helpen focussen en doelen te bereiken. Denk bijvoorbeeld aan het onthouden van een telefoonnummer, of het stuk chocolade dat voor je ligt niet op te eten. Weer hebben we ontlasting verzameld, dit keer op een leeftijd

van 1, 3 en 4 maanden en 6 en 10 jaar. Executieve functies werden alleen op 10-jarige leeftijd gemeten. We hebben géén verband gevonden tussen darm microbiota en deze cognitieve functies. Dat betekent niet dat we nu met zekerheid kunnen zeggen dat er geen verband is; dat we geen verband gevonden hebben kan ook te maken hebben met onze meetmethoden.

Wordt vervolgd...

Met deze twee nieuwe onderzoeken is het mysterie van de darmbacteriën is nog lang niet ontrafeld. Zoals zo vaak is ook hier de conclusie: meer onderzoek is nodig...

Meer lezen?

» Eckermann, H.A., Ou, Y., Lahti, L., de Weerth, C. Can gut microbiota throughout the first 10 years of life predict executive functioning in childhood? <https://bit.ly/3MedLXC>

» Houtman, T. A., Eckermann, H. A., Smidt, H., & de Weerth, C. (2022). Gut microbiota and BMI throughout childhood: the role of firmicutes, bacteroidetes, and short-chain fatty acid producers. <https://go.nature.com/38jhip5>

CULTUUR SNUIVEN MET JE BABY

Jonge kinderen kun je vanaf een jaar of twee meenemen naar het theater voor speciale kinder- of familievoorstellingen. Voor baby's is er tot op heden geen plek in het theater. Maar daar komt binnenkort verandering in...

Kennis en kunst

Emilie Weisse, danseres en regisseur, en Sabine Hunnius, directeur van het BRC, werken de komende maanden

samen aan een circusvoorstelling voor baby's tussen de zes en achttien maanden. Kennis en kunst komen in dit project samen.

Wat willen baby's zien?

Wat nemen baby's waar? Waar hebben ze aandacht voor? En wat snappen ze wel en niet? Op basis van wetenschappelijke kennis over de ontwikkeling van baby's creëren Sabine en Emilie een interactieve

circusvoorstelling voor baby's en hun verzorgers. Ook kijken zij ook naar de voorkeuren en het gevoel voor humor van hun jonge publiek.

Première

De eerste try-outs zijn inmiddels achter de rug. Met eigen ogen hebben wij gezien hoe het jonge publiek vol aandacht en plezier de voorstelling volgde.

In september zal de premiere plaatsvinden in Nijmegen. Ouders die ingeschreven staan bij het BRC krijgen de kans hierbij aanwezig te zijn! Houd onze website en/of social media in de gaten voor het laatste nieuws.

Mingler Scholarship

Voor dit unieke project hebben Emilie en Sabine het Mingler Scholarship 2022 ontvangen.

Fotograaf: Jona Harnischmacher

WERK HERVATTEN NA VERLOF VALT MOEDERS ZWAAR

*“65% van de vrouwen ervaart de
terugkeer naar werk negatief”*

Voor veel moeders is het een belangrijk moment: na verlof terugkeren naar werk. Er is nog maar weinig bekend over hoe moeders deze periode ervaren. BRC onderzoeker Roseriet Beijers gaat daar verandering in brengen.

Een zware overgang

Een van de weinige onderzoeken laat zien dat 65 procent (!) van de

vrouwen alleen maar negatieve ervaringen heeft over deze periode. Vijftien procent heeft gemengde ervaringen en slechts twintig procent kijkt positief terug op deze tijd.

Ontwikkeling van de baby

Waar we nog helemaal in het duister tasten is of werkstress bij de moeder invloed heeft op de ontwikkeling van

de baby. De kwaliteit van zorg kan bijvoorbeeld afnemen of moeders kunnen besluiten eerder te stoppen met het geven van borstvoeding. Ook zou een lagere kwaliteit aan voeding, wat mogelijk samenhangt met de samenstelling van moedermelk, de ontwikkeling van de baby kunnen beïnvloeden.

Onderzoek is hard nodig

BRC onderzoeker Roseriet Beijers gaat hier samen met haar team onderzoek naar doen. De resultaten van dit onderzoek kunnen gebruikt worden om de overgang van verlof naar werk te verzachten, stress te verlagen en uitval te voorkomen. Resultaten die voor werknemers én werkgevers belangrijk zijn.

HOE ONVOORSPELBARE BEWEGINGEN DE AANDACHT VAN JONGE KINDEREN TREKKEN

Wie zo nu en dan gesprekjes voert met een dreumes, weet dat je een andere toon hanteert dan bij volwassenen. Iets soortgelijks geldt bij het aanleren van motorische vaardigheden, zoals het leren spelen met speelgoed. Vaak gebruiken we grote en overdreven bewegingen om het doel van het spel duidelijk te maken.

Uitsloverij

Hoogstwaarschijnlijk trekt onze uitsloverij de aandacht en focus van kleine kinderen. Die aandacht en focus hebben op hun beurt een positief effect op hun leerprestaties.

Wat gebeurt er in het brein?

In het huidige onderzoek hebben we de hersengolven van onze kleine deelnemers (15 maanden) gemeten, terwijl een virtueel poppetje hen op de computer liet zien hoe je verschillende speeltjes moet gebruiken. Denk hierbij aan ringen om een pin leggen of een toren van bekers maken.

Onvoorspelbare bewegingen

Vooral wanneer het poppetje een onvoorspelbare combinatie van grote én kleine bewegingen gebruikte, vonden we een verhoogde frontale hersenactiviteit. Dezelfde hersenactiviteit zien we ook vaak wanneer iemand aandachtig en gefocust is. Daarnaast bleken de kinderen bij wie de aandacht-gerelateerde hersenactiviteit werd waargenomen, achteraf beter te zijn in de spelletjes dan de rest. Bovendien waren ze nieuwsgieriger naar voorwerpen die niets met het spelletje te maken hadden, maar wel op tafel werden gelegd.

Het lijkt er dus op dat voornamelijk de onvoorspelbaarheid en niet de absolute omvang van onze bewegingen de aandacht van kinderen trekt. Hierdoor lijken ze gemakkelijker te leren en meer te willen ontdekken.

Meer lezen?

» Meyer, M., van Schaik, J. E., Poli, F., & Hunnius, S. (2021). How infant-directed actions enhance infants' attention, learning, and exploration: Evidence from EEG and computational modeling. <https://psyarxiv.com/tcd7p/>

KUNNEN WE VOORSPELLEN WELKE KINDEREN DYSLEXIE ONTWIKKELEN?

Kinderen met dyslexie hebben vaak moeite met leren lezen en schrijven. Om deze kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen is het belangrijk dat ze zo snel mogelijk extra hulp krijgen. Daarom wilden wij graag weten of we kunnen voorspellen welke kinderen risico lopen om dyslexie te ontwikkelen.

Hoeveel woorden kent een kind?

We volgden kinderen vanaf ongeveer anderhalf jaar oud. Zij konden dus nog niet lezen of schrijven! We vroegen de ouders om tot 3-jarige leeftijd elke zes maanden een vragenlijst in te vullen waar we de woordenschat mee konden meten.

Dyslexie voorspellen?

Om te kijken welke kinderen dyslexie ontwikkelden, lieten we de kinderen in groep 2 en 3 een stukje lezen. We

kwamen erachter dat een kleinere woordenschat op jonge leeftijd soms inderdaad dyslexie kan voorspellen. De voorspelling was alleen niet zo sterk: er moet er dus ook gekeken worden naar andere factoren.

Meer lezen?

Maassen, B. A.M., E. Krikhaar, A. van der Leij, P. Fikkert (2011). Early Productive Vocabulary Composition as Precursor of Dyslexia. Journal of Speech, Language, and Hearing Research. <https://bit.ly/397Upos>

WILT U BIJDAGEN AAN NIEUWE KENNIS?

Ouders/verzorgers

Bent u zwanger of heeft u een kind tussen de 0 en 6 jaar? Meld u dan aan om mee te doen aan onderzoek via www.babyandchild.nl/aanmelden, of scan de QR code hieronder.

Professionals

Werkt u met zwangeren of jonge kinderen en wilt u ons helpen meer mensen te bereiken? Dan kunt u bijvoorbeeld onze folders of dit magazine op uw werkplek verspreiden. Neem contact op via brc-pr@ru.nl voor de mogelijkheden.

HONGER NAAR MEER?

BabyAndChildResearchCenter

baby_child_research_center

babyandchild.nl